Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2019-2024

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

2021/2179(INI)

8.2.2022

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κοινωνική οικονομία
(2021/2179(INI))

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

Εισηγητής: Jordi Cañas

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....3

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....10

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κοινωνική οικονομία
(2021/2179(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 9ης Δεκεμβρίου 2021, με τίτλο «Οικοδόμηση μιας οικονομίας στην υπηρεσία των ανθρώπων: σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία» (COM(2021)0778),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030» (COM(2021)0101),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 2ας Ιουνίου 2021, με τίτλο «Συντονισμός των οικονομικών πολιτικών το 2021: αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, στήριξη της ανάκαμψης και εκσυγχρονισμός της οικονομίας μας» (COM(2021)0500),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 22ας Νοεμβρίου 2016, με τίτλο «Οι μελλοντικοί οδηγοί της Ευρώπης: πρωτοβουλία για τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις» (COM(2016)0733),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 25ης Οκτωβρίου 2011, με τίτλο «Πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα – Οικοδόμηση ενός οικοσυστήματος για την προώθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων στο επίκεντρο της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής καινοτομίας» (COM(2011)0682),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 23ης Φεβρουαρίου 2004, σχετικά με την προώθηση των συνεταιριστικών εταιρειών στην Ευρώπη (COM(2004)0018),

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες[1],

– έχοντας υπόψη την κοινωνική δέσμευση του Πόρτο, την οποία υπέγραψαν η πορτογαλική Προεδρία του Συμβουλίου, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών,

– έχοντας υπόψη τη δήλωση του Πόρτο, της 8ης Μαΐου 2021, που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο,

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 7ης Δεκεμβρίου 2015 σχετικά με την προαγωγή της κοινωνικής οικονομίας ως βασικού μοχλού οικονομικής και

[1] ΕΕ L 094 της 28.3.2014, σ. 65.

κοινωνικής ανάπτυξης στην Ευρώπη,

– έχοντας υπόψη τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση, της 4ης Απριλίου 2019, σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)[2],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 7ης Ιουλίου 2021, σχετικά με τη γήρανση του πληθυσμού της γηραιάς ηπείρου – δυνατότητες και προκλήσεις σε συνάρτηση με την πολιτική για το γήρας μετά το 2020[3],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 23ης Οκτωβρίου 2018, σχετικά με τον ρόλο της οικονομικής συμμετοχής των εργαζομένων στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην επαναδραστηριοποίηση των ανέργων[4],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 5ης Ιουλίου 2018, που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με το καθεστώς των κοινωνικών και αλληλέγγυων επιχειρήσεων[5],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 10ης Σεπτεμβρίου 2015, σχετικά με την κοινωνική επιχειρηματικότητα και την κοινωνική καινοτομία στην καταπολέμηση της ανεργίας[6],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 2ας Ιουλίου 2013, σχετικά με τη συμβολή των συνεταιρισμών στην υπέρβαση της κρίσης[7],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 2ας Ιουλίου 2013, σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για το θεσμικό πλαίσιο του ευρωπαϊκού ιδρύματος[8],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 14ης Μαρτίου 2013, που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με το καθεστώς του ευρωπαϊκού ταμείου αλληλασφάλισης[9],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 20ής Νοεμβρίου 2012, με τίτλο «Πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα – Οικοδόμηση ενός οικοσυστήματος για την προώθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων στο επίκεντρο της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής καινοτομίας»[10],

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 19ης Φεβρουαρίου 2009, σχετικά με την κοινωνική οικονομία[11],

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της 19ης Ιανουαρίου 2022, με θέμα «Καινοτόμα χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο της ανάπτυξης των επιχειρήσεων κοινωνικού αντικτύπου»,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών, της 1ης Ιουλίου

[2] ΕΕ C 116 της 31.3.2021, σ. 162.
[3] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2021)0347.
[4] ΕΕ C 345 της 16.10.2020, σ. 2.
[5] ΕΕ C 118 της 8.4.2020, σ. 145.
[6] ΕΕ C 316 της 22.9.2017, σ. 224.
[7] ΕΕ C 75 της 26.2.2016, σ. 34.
[8] ΕΕ C 75 της 26.2.2016, σ. 11.
[9] ΕΕ C 36 της 29.1.2016, σ. 111.
[10] ΕΕ C 419 της 16.12.2015, σ. 42.
[11] ΕΕ C 76E της 25.3.2010, σ. 16.

2021, με θέμα «Σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία» (CDR 5860/2020),

– έχοντας υπόψη το ενημερωτικό σημείωμα πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), του 2022, σχετικά με την αξιοποίηση στο έπακρο της συμβολής της κοινωνικής οικονομίας στην κυκλική οικονομία,

– έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές για τις τοπικές κυβερνήσεις σχετικά με τις πολιτικές για την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία που δημοσίευσε το Ινστιτούτο Ερευνών των Ηνωμένων Εθνών για την Κοινωνική Ανάπτυξη το 2021,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A9-0000/2022),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινωνική οικονομία περιλαμβάνει διάφορους τύπους ιδιωτικών φορέων, ανεξάρτητους από τις δημόσιες αρχές, όπως συνεταιρισμούς, ταμεία αλληλασφάλισης, ενώσεις (συμπεριλαμβανομένων των φιλανθρωπικών οργανώσεων), ιδρύματα, κοινωνικές επιχειρήσεις και άλλες νομικές μορφές, που χαρακτηρίζονται όλες από διαφορετικές επιχειρησιακές και οργανωτικές αρχές και χαρακτηριστικά, όπως η υπεροχή των ανθρώπων, καθώς και ο κοινωνικός σκοπός έναντι του κέρδους, η επανεπένδυση των περισσότερων κερδών/πλεονασμάτων και η δημοκρατική ή συμμετοχική διακυβέρνηση·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινωνική οικονομία έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στον μετριασμό και την αντιμετώπιση των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στην κοινωνική αγορά, την κοινωνία και την οικονομία της ΕΕ, και έχει ωθήσει και συμβάλει στην κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα χάρη στον μακροπρόθεσμο προσανατολισμό του επιχειρηματικού μοντέλου του ευρωπαϊκού πυλώνα και στη φύση των κοινωνικών δικαιωμάτων, καθώς και στους στόχους και τις δραστηριότητες της κοινωνικής οικονομίας[12]·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας έχουν μακρά ιστορία στην πλειονότητα των κρατών μελών, τα περισσότερα από τα οποία έχουν θεσπίσει ειδική νομοθεσία σε αυτόν τον τομέα, και έχουν καθιερωθεί ως παράγοντες ζωτικής σημασίας για την αγορά·

1. χαιρετίζει το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την κοινωνική οικονομία (ΣΔΚΟ), τις κατευθυντήριες αρχές που καθορίζουν την κοινωνική οικονομία οι οποίες ορίζονται σε αυτό, την πολιτική ώθηση που παρέχει στην ανάπτυξή της και τον πλούτο των μέτρων που εξαγγέλλονται σε αυτό·

2. πιστεύει, ωστόσο, ότι πρέπει να καθοριστούν συγκεκριμένα μέτρα και μέτρα παρακολούθησης για την επίτευξη κάθε στόχου και να διευκρινιστούν περαιτέρω οι διασυνδέσεις μεταξύ των μέτρων· θεωρεί αναγκαίο να καταρτιστεί χρονοδιάγραμμα για

[12] ΟΟΣΑ (2020), Social economy and the COVID-19 crisis: current and future roles (Κοινωνική οικονομία και κρίση λόγω της νόσου COVID-19: τρέχοντες και μελλοντικοί ρόλοι).

όλες τις δράσεις που περιλαμβάνονται στο ΣΔΚΟ, με σκοπό την καθοδήγηση των αρμόδιων αρχών στην εφαρμογή του·

3. προτρέπει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, καθώς και τις περιφερειακές και τοπικές αρχές να ενσωματώσουν τη διάσταση της κοινωνικής οικονομίας στις σχετικές πολιτικές, πρακτικές και προγράμματα·

4. επαναλαμβάνει την έκκλησή του[13] να τεθεί η αρχή «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις» ως κατευθυντήρια αρχή κατά την κατάρτιση της μελλοντικής νομοθεσίας και την έγκριση πολιτικών, προκειμένου να καταστεί το οικοσύστημα της Ένωσης πιο ανταγωνιστικό και υποστηρικτικό των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων οργανώσεων τόσο εντός όσο και εκτός της κοινωνικής οικονομίας·

Δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την κοινωνική οικονομία

5. υπενθυμίζει στα κράτη μέλη ότι η οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις (οδηγία 2014/24/ΕΕ) επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να χρησιμοποιούν τις δημόσιες συμβάσεις για την επίτευξη περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων, και, ειδικότερα, επιτρέπει κατ' αποκλειστικότητα διαδικασίες υποβολής προσφορών για οργανισμούς με κύριο σκοπό την ένταξη ατόμων με αναπηρία ή άλλων μειονεκτουσών ομάδων στο εργατικό δυναμικό· καλεί τις δημόσιες αρχές να εξετάσουν τις κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις ως επένδυση στον κοινωνικοοικονομικό ιστό με μεγάλες δυνατότητες συνδυασμού κοινωνικών και ανταγωνιστικών στόχων·

6. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να υιοθετούν συστηματικά στρατηγικές που αποσκοπούν στην ανάπτυξη κοινωνικά υπεύθυνων δημόσιων συμβάσεων, δημιουργώντας έτσι μια σύνδεση μεταξύ των τομέων πολιτικής μεταξύ της παροχής υπηρεσιών και προϊόντων, και της συμβολής στους κοινωνικούς στόχους· θεωρεί ότι η μεταφορά της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις στο εθνικό δίκαιο πρέπει να συνδυάζεται με πρωτοβουλίες για την αύξηση των γνώσεων αναφορικά με τη σχέση μεταξύ των δημόσιων δαπανών και της συμβολής τους στην επίτευξη των ΣΒΑ, καθώς και για την ανάπτυξη ικανοτήτων μεταξύ των αρμοδίων για τις δημόσιες συμβάσεις υπαλλήλων και των οργανώσεων της κοινωνικής οικονομίας· ενθαρρύνει τους αρμόδιους για τις δημόσιες συμβάσεις υπαλλήλους να διεξάγουν προκαταρκτικές διαβουλεύσεις αγοράς πριν από την κατάρτιση των τευχών δημοπράτησης, με σκοπό την καλύτερη κατανόηση των υφιστάμενων αναγκών και του τρόπου με τον οποίο οι οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας θα μπορούσαν να τις καλύψουν·

7. επικροτεί τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες στα κράτη μέλη για την παροχή νομικών συμβουλών, χρηματοδοτικής στήριξης, στήριξης για την κατάρτιση επιχειρηματικών σχεδίων, δεδομένων που απαιτούνται για τους εξωτερικούς επενδυτές και δομών υποστήριξης των επιχειρήσεων στους εργαζομένους που ενδιαφέρονται για τη διαδικασία εξαγοράς και στους συνεταιρισμούς που προκύπτουν από εξαγορές εργαζομένων· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν το θέμα αυτό στις συστάσεις του Συμβουλίου για το 2023, προκειμένου να στηρίξουν περαιτέρω αυτές τις

[13] Μεταξύ άλλων, στο ψήφισμά του της 16ης Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με μια νέα στρατηγική για τις ευρωπαϊκές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, και στο ψήφισμά του της 24ης Ιουνίου 2021 σχετικά με την καταλληλότητα του ευρωπαϊκού κανονιστικού πλαισίου και την αρχή της επικουρικότητας.

πρωτοβουλίες σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο·

8. χαιρετίζει την εξαγγελθείσα έκθεση σχετικά με την πιθανή επέκταση της ενωσιακής ταξινόμησης για τη βιώσιμη χρηματοδότηση σε κοινωνικούς στόχους· θεωρεί ότι η ενωσιακή ταξινόμηση πρέπει να καλύπτει κοινωνικούς παράγοντες, χωρίς να δημιουργεί υπερβολικά δυσανάλογη επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις, καθώς μπορεί να αποτελέσει κινητήρια δύναμη για επενδύσεις στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας·

9. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνάψουν συμπράξεις ανάπτυξης ικανοτήτων και επίσημες συμφωνίες με δίκτυα κοινωνικής οικονομίας, προκειμένου να παρέχουν στις οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας συμβουλευτικές υπηρεσίες όπως εξατομικευμένη καθοδήγηση και υποστήριξη, χρηματοδότηση της ανάπτυξης ικανοτήτων, κατάρτιση και εκπαίδευση, υπηρεσίες εκκόλαψης και δικτύωση για την ανάπτυξη ικανοτήτων·

10. υπογραμμίζει τον καίριο ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι νέες τεχνολογίες στην ανάπτυξη και την κλιμάκωση έργων κοινωνικής οικονομίας και τη σημασία να δοθεί στους κοινωνικούς επιχειρηματίες κατά προτεραιότητα πρόσβαση σε προγράμματα κατάρτισης σχετικά με τις ψηφιακές δεξιότητες και τις προηγμένες τεχνολογίες, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο, και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διερευνήσουν τον τρόπο με τον οποίο οι βασικές επιχειρήσεις και οι οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας μπορούν να συνεργαστούν στο πλαίσιο αυτό·

11. θεωρεί λυπηρό το γεγονός ότι οι οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας δεν περιλαμβάνονται στον ίδιο βαθμό με τις πιο συμβατικές επιχειρήσεις στα προγράμματα της γενικής σχολικής εκπαίδευσης, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της επιχειρηματικής εκπαίδευσης[14]· στο πλαίσιο αυτό, καλεί τους αντιπροσωπευτικούς φορείς των κλάδων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές, σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, να επανεξετάσουν και να αξιολογήσουν τα προγράμματα σπουδών και να υποβάλουν συστάσεις πολιτικής για τα ακαδημαϊκά ιδρύματα·

Αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού των μέσων της ΕΕ για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας

12. σημειώνει τις δυνατότητες που προσφέρονται στο πλαίσιο του InvestEU για τη στήριξη της κοινωνικής οικονομίας· παροτρύνει την Επιτροπή και τους εταίρους υλοποίησης να σχεδιάσουν χρηματοπιστωτικά προϊόντα προσαρμοσμένα στις ανάγκες των επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας στο πλαίσιο του σκέλους κοινωνικών επενδύσεων και δεξιοτήτων, και να διαθέσουν επαρκείς πόρους σε αυτά τα προϊόντα· σημειώνει ότι θα πρέπει να αναπτυχθούν άρτια κριτήρια επιλεξιμότητας για τη στόχευση χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών που στηρίζουν ειδικά την κοινωνική οικονομία και θεωρεί ότι θα πρέπει να διατίθενται συμβουλευτικές υπηρεσίες στο πλαίσιο του συμβουλευτικού κόμβου InvestEU, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί το δυναμικό των εν λόγω ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών να αξιοποιήσουν το πρόγραμμα InvestEU· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι άλλα χρηματοπιστωτικά προϊόντα του InvestEU, όπως αυτά που απευθύνονται στις μικρές

[14] Eurofound (2019), Labour market change. Cooperatives and social enterprises: work and employment in selected countries (Αλλαγή στην αγορά εργασίας. Συνεταιρισμοί και κοινωνικές επιχειρήσεις: εργασία και απασχόληση σε επιλεγμένες χώρες).

και μεσαίες επιχειρήσεις, θα καταστούν προσβάσιμα σε οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας, οι περισσότερες από τις οποίες είναι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες οργανώσεις·

13. καλεί την Επιτροπή, με την ευκαιρία της επόμενης αναθεώρησης του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία (ΓΚΑΚ), να λάβει επαρκώς υπόψη τις ειδικές ανάγκες των οργανώσεων της κοινωνικής οικονομίας όσον αφορά την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και την ανάπτυξη της αγοράς, να δυναμώσει τον ρόλο των κρατικών ενισχύσεων στην προώθηση της πρόσληψης μειονεκτούντων εργαζομένων, ιδίως στο πλαίσιο της ανάκαμψης μετά την πανδημία COVID-19, και να διερευνήσει διάφορες τεκμηριωμένες επιλογές, κατόπιν διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, για τη στήριξη της ανάπτυξης οργανώσεων κοινωνικής οικονομίας·

14. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη χρήση στοχευμένης χρηματοδότησης από την ΕΕ για έργα που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και τη διευκόλυνση της μεταβίβασης επιχειρήσεων στους εργαζομένους τους και, ως εκ τούτου, στη συνέχεια της επιχείρησης, μεταξύ άλλων μέσω της εξαγοράς από συνεταιρισμό εργαζομένων[15]·

Πορεία προς την αποτελεσματική εφαρμογή του ΣΔΚΟ

15. εκφράζει την έντονη ικανοποίησή του για την πρόταση σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τις συνθήκες-πλαίσιο για την κοινωνική οικονομία, η οποία πρόκειται να εγκριθεί το 2023· πιστεύει ότι θα πρέπει να χρησιμεύσει ως πυξίδα για την ενίσχυση του νομικού πλαισίου και του πλαισίου πολιτικής της κοινωνικής οικονομίας, ιδίως στα κράτη μέλη όπου το οικοσύστημα της κοινωνικής οικονομίας είναι λιγότερο ανεπτυγμένο, και θα πρέπει να αναδεικνύει σαφώς τα μέσα στήριξης που διαθέτει η ΕΕ και να παρέχει καθοδήγηση σε σχέση με συγκεκριμένες πολιτικές, όπως οι δημόσιες συμβάσεις, η απασχόληση και οι κοινωνικές πολιτικές, η φορολογία, η εκπαίδευση, οι δεξιότητες και η κατάρτιση, καθώς και η σημασία της σύνδεσης της κυκλικής οικονομίας με τα θεματολόγια της κοινωνικής οικονομίας·

16. θεωρεί λυπηρό το γεγονός ότι οι προηγούμενες εκκλήσεις του Κοινοβουλίου προς την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις που επιτρέπουν στα ταμεία αλληλασφάλισης, τις ενώσεις και τα ιδρύματα να ενεργούν σε ευρωπαϊκή και διασυνοριακή κλίμακα δεν οδήγησαν σε νομοθετικές αλλαγές, υπονομεύοντας έτσι το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο και εμποδίζοντας την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς· προτείνει, ενόψει της ευκαιρίας που ανοίγει το ΣΔΚΟ, καθώς και των δραστηριοτήτων της επιτροπής παρακολούθησης της διακήρυξης του Λουξεμβούργου, η οποία περιλαμβάνει την πλειονότητα των κρατών μελών, να διερευνηθεί η ενισχυμένη συνεργασία ως εργαλείο για την υπέρβαση των προαναφερθεισών δεκαετιών αδιεξόδου·

17. σημειώνει ότι το πλήρες δυναμικό του τομέα της κοινωνικής οικονομίας για την αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων απαιτεί σαφή προσδιορισμό των κοινωνικών προτεραιοτήτων από τις δημόσιες αρχές· επισημαίνει ότι τα έργα κοινωνικής οικονομίας απαιτούν γενικά στενή συνεργασία με δημόσιους φορείς και

[15] για παράδειγμα, τα καινοτόμα μοντέλα μεταβίβασης επιχειρήσεων για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας του Interreg, η χρήση της χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI), και τα πιλοτικά έργα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη μεταβίβαση σε συνεταιρισμούς και τη διάσωση θέσεων εργασίας·

καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν, εντός του πλαισίου μακροοικονομικής διακυβέρνησης που παρέχεται σε επίπεδο ΕΕ, μια στρατηγική κοινωνικών επενδύσεων στην οποία θα προσδιορίζονται σαφώς οι κοινωνικές προτεραιότητες και η οποία θα μπορεί να παρέχει ένα πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων αρχών και των οργανώσεων της κοινωνικής οικονομίας·

18. χαιρετίζει την εξαγγελθείσα δρομολόγηση νέας μελέτης για τη συλλογή ποιοτικών και ποσοτικών πληροφοριών σχετικά με την κοινωνική οικονομία σε όλα τα κράτη μέλη· σημειώνει ότι πρέπει να προκύψουν λεπτομερή, τυποποιημένα, συγκρίσιμα και αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με την κλίμακα και τον αντίκτυπο της κοινωνικής οικονομίας, προκειμένου να διευκολυνθούν οι τεκμηριωμένες αποφάσεις πολιτικής, η μελλοντική βιωσιμότητα της ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας και η συμβολή στην επίτευξη των οικονομικών και κοινωνικών στόχων της ΕΕ·

19. καλεί τα κράτη μέλη να ορίσουν συντονιστές κοινωνικής οικονομίας και να δημιουργήσουν τοπικά σημεία επαφής για την κοινωνική οικονομία με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης από την ΕΕ·

20. καλεί την Επιτροπή να συστήσει ειδική ομάδα υλοποίησης για το ΣΔΚΟ και να δημοσιοποιήσει τη σύνθεση και το χρονοδιάγραμμα δράσης της·

°

° °

21. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η κοινωνική οικονομία θεωρείται ιστορικά στην Ευρώπη ως εργαλείο για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς και του κράτους. Ωστόσο, κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες διευρύνθηκε η κατανόηση του τι συνεπάγεται η κοινωνική οικονομία[1]. Η κοινωνική οικονομία έχει αποδείξει ότι συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή και στην καλλιέργεια αίσθησης κοινοτικού και κοινωνικού κεφαλαίου[2], καθώς και ότι συμβάλλει στην αντιμετώπιση βασικών κοινωνικών προκλήσεων, όπως τα περιβαλλοντικά ζητήματα, η επισιτιστική κυριαρχία και η παροχή προσβάσιμης και ποιοτικής υγειονομικής και μη περίθαλψης.[3] Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, η κοινωνική οικονομία κατέδειξε επίσης τα πλεονεκτήματα και την ικανότητά της να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, ιδίως για τα ευάλωτα άτομα. Επίσης, έδειξε τον τρόπο με τον οποίο μειώνει τις κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες και αναζωογονεί τις τοπικές κοινότητες, όπου οι οργανώσεις αυτές είναι βαθιά ριζωμένες.

Σε διεθνές επίπεδο, έχουν καταβληθεί προσπάθειες για την καλύτερη κατανόηση και προβολή του πλήρους φάσματος των οφελών που μπορεί να προσφέρει η κοινωνική οικονομία στην οικονομία και την κοινωνία. Για παράδειγμα, τα Ηνωμένα Έθνη συγκρότησαν τη διυπηρεσιακή ειδική ομάδα για την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία πριν από μια δεκαετία για να επανεξετάσουν την ανάπτυξη στον απόηχο των πολλαπλών κρίσεων και στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγράμματος για την περίοδο μετά το 2015 το οποίο δεν είχε δώσει επαρκή προσοχή στην κοινωνική οικονομία[4].

Ως εκ τούτου, η κοινωνική οικονομία αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ως διαφορετικός τρόπος οργάνωσης της οικονομίας ή, όπως δήλωσε ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, ως «εναλλακτικό μοντέλο ανάπτυξης που αποσκοπεί στην εξεύρεση νέας ισορροπίας μεταξύ της οικονομικής αποδοτικότητας και της κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας (...). [Η] κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία προωθεί τον οικονομικό δυναμισμό, την κοινωνική και περιβαλλοντική προστασία, και την κοινωνικοπολιτική χειραφέτηση.»[5].

Εκτός από τις προσπάθειες των Ηνωμένων Εθνών[6], ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) αναγνώρισε επίσης τη συμβολή της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής καινοτομίας στη δημιουργία πιο συμμετοχικών, δημιουργικών και βιώσιμων οικονομιών και κοινωνιών, και το 2020 δρομολόγησε την παγκόσμια δράση «Προώθηση των

---

[1] Gorgi Krlev, Giulio Pasi, Dominika Wruk και Marika Bernhard (2021), «Reconceptualizing the Social Economy» (Εκ νέου σύλληψη της κοινωνικής οικονομίας), Stanford Social Innovation Review.
[2] *Όπως παραπάνω*.
[3] Bénédicte Fonteneau και Ignace Pollet (επιμ.), (2019), The contribution of the social and solidarity economy and social finance to the future of work (Η συμβολή της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και της κοινωνικής χρηματοδότησης στο μέλλον της εργασίας), Διεθνές Γραφείο Εργασίας, Γενεύη.
[4] https://unsse.org/about/
[5] Έκθεση του Γενικού Γραμματέα (2021), «Socially just transition towards sustainable development: the role of digital technologies on social development and well-being of all» (Κοινωνικά δίκαιη μετάβαση προς τη βιώσιμη ανάπτυξη: ο ρόλος των ψηφιακών τεχνολογιών στην κοινωνική ανάπτυξη και την ευημερία όλων), Επιτροπή για την Κοινωνική Ανάπτυξη, 8-17 Φεβρουαρίου 2021, Ηνωμένα Έθνη.
[6] Στο σύστημα των Ηνωμένων Εθνών γενικότερα, αξίζει να σημειωθεί ότι η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας έχει επιλέξει το θέμα της αξιοπρεπούς εργασίας και της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας για τη συζήτησή της στην 110η σύνοδο της Διεθνούς Διάσκεψης Εργασίας, η οποία έχει προγραμματιστεί για το 2022.

οικοσυστημάτων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας». Το σχέδιο αυτό θα στηρίξει την ανάπτυξη και τη διεθνοποίηση της κοινωνικής οικονομίας σε όλες τις χώρες της ΕΕ, καθώς και στη Βραζιλία, τον Καναδά, την Ινδία, την Κορέα, το Μεξικό και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Σε αυτό το πολύ ευνοϊκό πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το πολυαναμενόμενο σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία στις 9 Δεκεμβρίου 2021. Το παρόν σχέδιο δράσης βασίζεται στην εμπειρία δεκαετιών εργασίας των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των κρατών μελών και των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών και εμπειρογνωμόνων στον τομέα αυτόν. Το σχέδιο αναγνωρίζει, για άλλη μια φορά, το μετασχηματιστικό δυναμικό της κοινωνικής οικονομίας και την ανθρωποκεντρική και ευαίσθητη ως προς τον πλανήτη προσέγγισή της στην οικονομία.

Ο εισηγητής αυτής της έκθεσης πρωτοβουλίας διοργάνωσε ευρύ φάσμα διαβουλεύσεων με εκπροσώπους της ειδικής ομάδας του ΟΗΕ, της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της Επιτροπής των Περιφερειών, των κρατών μελών και περιφερειακών εκπροσώπων, καθώς και με ακαδημαϊκούς, προκειμένου να προετοιμάσει το έργο του. Οι παρατηρήσεις που ελήφθησαν σχετικά με το σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία ήταν γενικά θετικές. Ο εισηγητής συγχαίρει την Επιτροπή για το έργο της. Ωστόσο, όπως επισημαίνεται στις ανταλλαγές με τους προαναφερθέντες φορείς, εξακολουθεί να υπάρχει περιθώριο συμπλήρωσης του κειμένου και διευκόλυνσης της κατανόησης και αναγνώρισης της κοινωνικής οικονομίας, τόνωσης της ανάπτυξής της και πορείας προς την αποτελεσματική εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ.

Με βάση αυτές τις διαβουλεύσεις, την υφιστάμενη θεσμική συναίνεση και τα κείμενα (μεταξύ άλλων και από το ίδιο το Κοινοβούλιο) και την έρευνα σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα των κοινωνικών οικονομιών από διάφορες περιφέρειες και χώρες της ΕΕ, η παρούσα έκθεση έχει τρεις στόχους. Πρώτον, προσπαθεί να διαδραματίσει τον ρόλο της στη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την κοινωνική οικονομία. Δεύτερον, διερευνά τρόπους για την καλύτερη αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού της κοινωνικής οικονομίας και, τρίτον, εξετάζει το βασικό ερώτημα: πώς μπορεί να εφαρμοστεί αποτελεσματικά το σχέδιο δράσης; Με την εξέταση αυτών των σημείων, ο εισηγητής ελπίζει ότι το έργο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην παρούσα έκθεση θα βοηθήσει την κοινωνική οικονομία να ευδοκιμήσει την επόμενη δεκαετία.